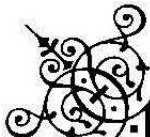
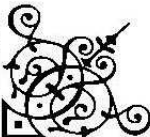

انقلاب اسلامی، اجتهاد و ولایت فقیه

نگارش

علی عرب‌سرخ‌ی اردستانی

سرشناسه: عرب سرخی اردستانی، علی، ۱۳۳۰ | عنوان و نام پدیدآور: انقلاب اسلامی، اجتهاد و ولایت فقیه / نگارش علی عرب سرخی اردستانی. | مشخصات نشر: تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۹۸. | مشخصات ظاهری: ۷۰۰ ص | شابک: ۹۶۴-۹۷۸-۲۱۲-۵۵۴ | موضوع: ولایت فقیه - ایران - فقه جعفری -- قرن ۱۴ - اسلام و دولت - ایران | مجتهدان و علما -- ایران -- دیدگاه درباره ولایت فقیه - ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- نقد و تفسیر | شناسه افزوده: مؤسسه چاپ و نشر عروج | رده بندی کنگره: ۸/BP۲۲۳ | رده بندی دیویی: ۴۵/۲۹۷ | شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۶۳۵۶۸

کد/م: ۳۱۵۵

مؤسسه
چاپ و نشر عروج

انقلاب، اجتهاد و ولایت فقیه

تألیف: علی عرب سرخی اردستانی

ناشر: مؤسسه چاپ و نشر عروج وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

شابک: ۸ - ۵۵۴ - ۲۱۲ - ۹۶۴ - ۹۷۸

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۸

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۵۰۰۰ تومان

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: مؤسسه چاپ و نشر عروج

فروشگاه مرکزی: خیابان انقلاب، روبه روی دانشگاه تهران، بین خیابان ۱۲ فروردین و حررازی، شماره ۱۲۹۶ | تلفن: ۶۶۴۰۴۸۷۳ | ۶۶۴۰۴۸۷۳ | دورنگار: ۶۴۰۰۹۱۵ | فروشگاه شعبه ۲: خیابان انقلاب، تقاطع حافظ، تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷ | امور نمایندگی ها و نمایندگان: تلفن: ۶۶۴۸۹۱۶۰ | ۶۶۴۸۹۱۶۰ | فروشگاه مجازی مؤسسه عروج: www.oroujpub.ir | نشانی الکترونیکی: info@ri-khomeini.ac.ir | www.ri-khomeini.ac.ir

فهرست مطالب

۱	مقدمه
ج	پیشگفتار
۱	فصل اول: عوامل تغییر و تحول
۳	مقدمه
۷	فطرت و معرفت
۱۴	توانائی‌هایی انسان
۱۵	خداشناسی فطری
۱۸	ایمان و انقلاب درونی
۲۳	اسلام تهدید جدی برای استعمار
۲۸	انقلاب اسلامی و ایمان و علم
۲۸	مقدمه
۳۹	ایمان و علم‌زدایی یا اسلام‌زدایی
۴۰	تحلیلی کوتاه از سخنان امام(س)
۴۵	وضعیت مسلمین و حوزه‌های علمیه در یک نگاه
۴۷	فصل دوم: انقلاب اسلامی و اسلام ناب محمدی
۴۹	نگاه به دین یا به سیاست در اسلام

۵۰	دغدغه مهم امام(س).....
۵۳	اهداف استعمارگران از تحریف اسلام.....
۵۸	تفکیک اسلام ناب محمدی با اسلام آمریکائی.....
۵۹	منشأ انحراف از اسلام ناب محمدی.....
۶۰	تبلیغات سوء بیگانگان علیه اسلام و پاسخ امام (س).....
۶۳	مخالفین اسلام ناب محمدی یا عوامل تعریف آن از نگاه امام(س).....
۶۴	تأومت ملت ایران در مبارزه با سلطه غرب.....
۷۲	تحلیلی بر نظریه امام(س).....
۸۵	علا و عوام به حکومت رسیدن پهلوی.....
۹۱	مرور تاریخی به سلطنت رسیدن محمدرضا شاه.....
۱۰۱	فصل سوم: انقلاب اسلامی و فتنه نگرانی‌ها
۱۰۳	مقدمه‌ای بر تفکر اسلام ناب محمدی(ص).....
۱۰۴	قدرت استکباری و چالش.....
۱۰۵	شکست تفکر غرب در برخورد با دین.....
۱۰۵	۱- نهضت علمی در غرب و مادی‌گرایی.....
۱۰۵	۲- مادی‌گرایی در غرب و کلیسا.....
۱۰۷	فلسفه نگرانی‌ها از انقلاب اسلامی.....
۱۰۹	عصر بیداری غرب یا عصر نهضت مذهبی.....
۱۱۳	اسلام و تمدن غرب.....
۱۱۵	نتیجه.....
۱۲۰	نتیجه مباحث.....
۱۲۲	مهوریت اسلام و قرآن از نگاه امام(س).....
۱۲۳	مهوریت و غربت قرآن و اسلام چیست؟.....

منشأ مهجوریت قرآن و اسلام.....	۱۲۴
۱- آنچه در سقیفه گذشت.....	۱۲۴
۲- تحریف در دین.....	۱۲۵
مقدمه‌ای بر پیشینه تاریخی تحریف حقایق دین.....	۱۲۵
هدف اصلی.....	۱۳۱
نقو: معنوی محتوای دینی.....	۱۳۷
۱- شیفتگی شگفت انگیز اعراب نسبت به قرآن.....	۱۳۸
۲- اسباب جزو ایرات از اسلام.....	۱۳۸
فصل چهارم: الگوهای انقلاب اسلامی بر پایه آن رخ داد.....	۱۴۵
مقدمه.....	۱۴۷
ویژگی‌های نهضت پیامبر.....	۱۵۳
الف - ماهیت انقلاب م.....	۱۵۴
ب - قدرت و انقلاب.....	۱۵۵
ج - ریشه‌های انقلاب اسلامی.....	۱۵۶
شاخص‌های انقلاب اسلامی.....	۱۵۸
انقلاب ما ماهیتی اعتقادی و ایدئولوژیکی داشت.....	۱۶۱
راه‌های اثبات ماهیت ایدئولوژیکی انقلاب.....	۱۶۲
الف - انقلاب و حقانیت.....	۱۶۲
ب - بذر انقلاب و مکتب.....	۱۶۵
ج - انقلاب و آرمان.....	۱۶۸
د - انقلاب اسلامی و پاسداری از ارزشها.....	۱۷۱
انقلاب و راهبردها.....	۱۷۱
درآمدی بر لزوم تشکیل حکومت اسلامی.....	۱۷۶

۱۸۰	انقلاب و حکومت
۱۸۰	نهضت مقدس اسلامی ملت ایران
۱۸۳	اهداف ملت از انقلاب اسلامی
۱۸۵	فرمان قیام و انقلاب اسلامی
۱۸۸	توصیفی از انقلاب اسلامی
۱۸۹	دستاوردهای انقلاب اسلامی
۱۸۹	کسب آزادی و استقلال و رسیدن به نظام عدل اسلامی
۱۹۰	صدور تجربه انقلاب اسلامی
۱۹۱	سیرت اخلاقی انقلاب اسلامی
۱۹۳	خطری که نظام اسلامی را تهدید می‌کند؟
۱۹۵	مأموریت و وظیفه ما
۱۹۵	الف - حرکت بنامی هدف مقدس اسلام
۱۹۵	ب - وحدت کلمه یکی از دو رکن روزی انقلاب
۱۹۶	ج - به فرصت‌طلبان مجال برک ندهید
۱۹۷	د - برقراری یک نظام عادلانه
۱۹۷	ه - مبارزه با استثمار و استثمار
۱۹۸	و - پیگیری از نفوذ عناصر فاسد
۱۹۸	ح - دفع تهاجم جهان‌خواران
۱۹۹	فصل پنجم: حکومت اسلامی از نگاه امام(س)
۲۰۱	تعریفی از حکومت اسلامی
۲۰۲	هدف‌های عالی حکومت اسلامی
۲۰۸	ویژگی‌های حکومت اسلامی
۲۰۸	۱- نظامی ملهم و منبعث از وحی

۲۱۰	۲- «حکومت اسلامی حکومت قانون است»
۲۱۶	رهبری در عصر غیبت
۲۱۸	روش اثبات و لزوم تشکیل حکومت در عصر غیبت
۲۲۲	لزوم تشکیل حکومت برپایه اصول پنجگانه
۲۲۲	اصل اول: نیاز انسان به حکومت
۲۳۰	جواب تشکیل حکومت بر فقها
۲۳۳	فصل ششم: ولایت فقیه در روایات
۲۳۵	نیابت عامه - نصوص دینی
۲۳۶	انتصار فقها به رهبری جامعه در روایات
۲۳۸	۱- مقدمه - حقیقت
۲۳۸	۲- مقصود از خلفا بر این حدیث فقها هستند
۲۴۱	۳- منظور از فقها، فقها علما اند
۲۴۳	۴- دلالت حدیث بر ولایت فقیه
۲۴۹	هدف بعثت‌ها و وظایف انبیا
۲۵۸	تحریم دادخواهی از قدرت‌های ناروا
۲۵۹	حکم سیاسی اسلام
۲۵۹	مرجع امور علماء اسلامند
۲۶۰	علماء منصوب به فرمانروائی‌اند
۲۶۲	آیا علماء از منصب حکومت معزولند؟
۲۶۳	منصب‌های علماء همیشه محفوظ است
۲۷۷	فصل هفتم: ولایت فقیه از نگاه حدیث و فقه
۲۷۹	احادیثی دیگر به عنوان مؤیدات
۲۸۶	بخشی از روایات دیگر

مرجعیت و زعامت فقهای شیعه.....	۲۸۸
راه‌های اثبات ولایت برای فقهای جامع‌الشرایط.....	۲۸۹
مجموعه اخبار.....	۲۸۹
ولایت فقیه در قانون اساسی.....	۳۰۰
چگونگی استمرار امامت معصوم در مرحله نیابت.....	۳۰۱
ولایت و حدود اختیارات امام(ع).....	۳۰۲
فقیه در چه اموری ولایت دارد؟.....	۳۱۲
۱- ولایت در فتوا.....	۳۱۲
۲- ولایت به معنای رهبری در اداره جامعه.....	۳۱۳
۳- ولایت در قضا.....	۳۱۳
قضاوت در اسلام.....	۳۱۴
امر قضا در احادیث.....	۳۱۴
محدوده امور حسبه.....	۳۱۷
مسئولیت فقهاء در حفظ مکتب.....	۳۱۸
مرجعیت دینی.....	۳۱۹
قلمرو ولایت افتاء.....	۳۲۲
پذیرش مقلدین.....	۳۲۲
فصل هشتم: اجتهاد و تقلید در اسلام.....	۳۳۵
مقدمه.....	۳۳۷
منابع فقهی در مکتب تشیع.....	۳۴۰
اجتهاد و تقلید روشی عام در زندگی بشر.....	۳۴۴
یک، هدایت و راهیابی.....	۳۴۵
دو، فکر و اراده.....	۳۴۵
سه، نیازهای فراوان.....	۳۴۶

۳۴۸	نتیجه:
۳۵۳	نقش اجتهاد در بقاء دین
۳۵۴	مرجعیت دینی بر دو پایه
۳۵۴	مقدمه
۳۵۷	ضرورت فقاہت و اجتهاد در اسلام
۳۵۷	الف - از نظر ادله عقلی و فطری
۳۵۷	۱- خاتمیت و اجتهاد
۳۵۸	۲- اجتهاد و تقلید
۳۵۸	۳- اجتهاد و عقل
۳۶۰	ب - از نظر ادله نقلی
۳۶۰	۱- قرآن
۳۶۱	۲- احادیث
۳۶۴	لزوم تقلید بر عموم مردم
۳۶۴	مقدمه
۳۷۶	مراحل تحوّل و تکامل در فقه
۳۷۶	الف - مراحل تدوین حدیث
۳۷۸	ب - مراحل تکامل فقه شیعه
۳۷۸	مقدمه
۳۸۷	فصل نهم: مراحل تکامل فقه و اجتهاد در اسلام
۳۸۹	۱- آغاز تکوین فقه و اجتهاد
۳۹۰	۲- عصر تحوّل و تکامل فقه و اجتهاد
۳۹۲	۳- عصر رشد و پویایی فقه و اجتهاد
۳۹۴	۴- آغاز عصر غیبت یا دوره شکوفایی فقه شیعه

۳۹۶..... ۵- عصر بازسازی فقه

۳۹۶..... مقدمه

۳۹۹..... ۶- عصر تجدید فقه و اجتهاد

۳۹۹..... مقدمه

۴۰۳..... شکل‌گیری مکتب اخباری‌گری در تشیع

۴۰۳..... آشنایی با اصول و مبانی اخباری‌گری

۴۰۳..... مقدمه

۴۰۶..... فقه و اجتهاد

۴۰۸..... اجتهاد در سنن و تشیع

۴۰۹..... الف - اجتهاد در اهل تسنن

۴۱۳..... اجتهاد دوگانه

۴۱۳..... ۱- اجتهاد ممنوع

۴۱۶..... اجتهاد در مکتب تشیع

۴۲۲..... نقدی بر اصول مکتب اخباریون

۴۲۲..... اصل اول: انکار حجیت عقل

۴۲۴..... اصل دوم: انکار حجیت ظواهر قرآن

۴۲۵..... اصل سوم: انکار تقسیم خبر به اعتبار راوی

۴۲۶..... اصل چهارم: انکار اصل اجتهاد

۴۲۶..... قیاس و اجتهاد رأی در اهل سنت

۴۳۱..... جمع‌بندی مباحث

۴۳۵..... پیامدهای مکتب اخباری‌گری

۴۳۹..... فصل دهم: عقل و اجتهاد

۴۴۱..... مقدمه

۴۴۱	موقعیت حساس شیعه در مقابل دو جریان بزرگ کلامی
۴۴۴	نقش عقل در اجتهاد
۴۴۴	مقدمه
۴۴۵	سیر تاریخی دلیل عقلی
۴۴۵	عقل از دیدگاه شیعه و اهل سنت
۴۴۷	نقش عقل در مبانی اصول فقه با تدوین تکنیک‌های اجتهادی
۴۴۷	مقدمه
۴۴۸	اصول عملیه
۴۴۹	۱- اصل اصحاب
۴۵۰	۲- اصل ائمه
۴۵۱	۳- اصل برائت
۴۵۱	۴- اصل تخییر
۴۵۴	ظنون معتبره
۴۵۴	جایگاه عقل در معرفت دینی
۴۶۶	اجتهاد واقعی
۴۶۶	مقدمه
۴۷۳	فصل یازدهم: اجتهاد پویا
۴۷۵	مقدمه‌ای بر اجتهاد پویا
۴۷۹	اجتهاد پویا
۴۸۱	۱- ماهیت احکام دین
۴۸۵	ماهیت احکام و اجتهاد
۴۹۲	شرایط و زمینه‌های اجتهاد پویا
۴۹۲	۱- نگرش به دین

۴۹۳	۲- استدلال گرایی.....
۴۹۴	۳- تحول در علوم مقدماتی اجتهاد.....
۴۹۵	۵- موضوع شناسی.....
۴۹۹	۷- آگاه به زمان.....
۵۰۰	۷- پیوند حوزه با مراکز علمی و صنعتی.....
۵۰۱	راهنما کارهای پیشنهادی.....
۵۰۱	۱- تقسیم فقه به رشته‌های تخصصی.....
۵۰۲	تکالیف هزار سال فقه.....
۵۰۳	پیش‌ماده آ‌ع‌ا‌ل‌ل‌م‌ ا‌ت‌ر‌ی‌ (ره).....
۵۰۳	۲- شورای فقهی.....
۵۰۵	ریشه‌یابی تمرکز مابعدیت بر فرد یا افراد.....
۵۰۵	مقدمه.....
۵۱۱	طرح شورای فقهی یا فتوایی.....
۵۱۳	مبانی حجیت شورای فقهی.....
۵۱۳	الف - قرآن.....
۵۱۶	ب - حدیث و سیره.....
۵۱۸	ج - فقه.....
۵۲۲	نتیجه نهایی مباحث.....
۵۲۷	فصل دوازدهم: ولایت و رهبری از نگاه فقها.....
۵۲۹	مقدمه‌ای بر مبانی ولایت فقیه.....
۵۳۵	مبانی نظری امام (س) در شیوه تعیین رهبری.....
۵۳۶	۱- لزوم امامت پس از نبوت.....
۵۳۶	۲- لزوم ولی امر.....

۵۹۱	۲- استقلال فرهنگی، مکتبی و فکری
۵۹۱	مقدمه
۵۹۷	راهبردها در استقلال فرهنگی، مکتبی و فکری از نگاه امام(س)
۵۹۹	۳- استقلال سیاسی
۵۹۹	مقدمه
۶۰۲	استقلال سیاسی در قانون اساسی
۶۰۳	استقلال در قرآن
۶۰۹	راهکارهای حفظ استقلال سیاسی
۶۰۹	الف- دیپلماسی فعال
۶۱۱	ب- رزم از وابستگی
۶۱۲	ج- پیوستن به صنعت
۶۱۳	استکبار در قرآن
۶۱۳	فرعون کیست؟
۶۱۸	د- مراقبت از نفوذ
۶۲۰	نتیجه مباحث
۶۲۱	اصول سیاسی استقلال سیاسی از نگاه امام(س)
۶۲۳	۴- استقلال اقتصادی
۶۲۳	مقدمه
۶۲۶	اسلام و استقلال اقتصادی
۶۳۰	استقلال اقتصادی از نگاه امام(س)
۶۳۰	پیامدهای وابستگی اقتصادی
۶۳۱	قیام برای رفع وابستگی
۶۳۲	اصول و مبانی، طرح اقتصاد اسلامی خود اتکاء در نظام جمهوری اسلامی

مقدمه:

ریشه‌ها و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر پایه نگاه اسلام به انسان و اداره زندگی وی در دنیا و جهان واپسین است.

در عصر کنونی بیشترین تحول، در زندگی و اندیشه انسان‌ها و فلسفه ورزی‌های آن‌ها رقم خورده است، نه تنها فلسفه ورزی در امور ذهنی و ماورایی، بلکه در امور اجتماعی و سیاسی. و برآمد آن مکاتب‌های مختلف برای اداره، پیشرفت و گسترش جامعه بشری بوده است.

در این میان، انقلاب اسلامی مدعی است که آنچه به بشر عرضه داشته است، افزون بر بهره‌مندی از دستاوردهای علمی، ریشه در نهضت و مکتب انبیاء و اولیای حق (علیهم السلام) دارد و مدعی است که بشر از محراب و تربیت انبیاء(ع) فاصله گرفته و مسلمان‌ها اسلام و قرآن را از زندگی خویش کنار زده و به سوی دیگر آورده اند. انقلاب اسلامی که در جمهوری اسلامی ایران تبلور یافته به دنبال آن است که قرار را به زندگی مسلمین برگردانده و آرمان زندگی متناسب و منطبق با دین و قرآن را در ایران کنونی عرضه کرده و آن را محقق سازد.

مؤلف محترم، تلاش کرده است، در اثر خویش با توجه به تغییر و تحول در زندگی بشر و نیازهای وی، به معرفی راه و رسم اسلام در این زمینه پرداخته و با بیان نگاه اسلام و شریعت درباره جامعه و حکومت اسلامی به تبیین اندیشه امام خمینی (س) در سیاست که در حکومت اسلامی خلاصه می‌شود، در دو بخش، ولایت فقیه و اجتهاد و دیگر امیرهای انقلاب بپردازد.

مؤلف محترم، با اشاره به تاریخچه اندیشه سیاسی و ولایت و حکومت در اسلام به تفصیل بحث ولایت فقیه و ابعاد آن را در روایات و ادله مربوطه پی‌گرفته و نیاز اداره زندگی امروز مسلمان‌ها را بر پایه اجتهاد مستمر و پویا روشن ساخته و ابعاد آن را شرح داده و ابعاد حکومت و انقلاب اسلامی را در موضوع آزادی، استقلال و ... از دیدگاه امام خمینی(س) تبیین می‌کند.

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س) در راستای رسالت خویش در تبیین اندیشه‌های

حضرت امام (س)، به انتشار این اثر پرداخته و از آن پشتیبانی می کند. انتشار این اثر از سوی مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س) در پی ارائه یافته‌های پژوهشگران در موضوع‌های مرتبط با امام (س) و انقلاب اسلامی انجام می‌پذیرد، ولی درون‌مایه اثر نمیتواند دیدگاه رسمی مؤسسه شمرده شود، بلکه انتشار این گونه پژوهش‌ها به جهت بازخوانی و گسترش دیدگاه‌های امام، آشنایی هر چه بیشتر و ژرف‌تر با اندیشه‌های آن بزرگمرد می باشد و می تواند با ارایه دیدگاه‌های مختلف و تبیین‌های گوناگون ابعاد آن، به غنای آن افزوده گردد.

در پایان، زحمات محقق گرانمایه جناب آقای علی عرب سرخی، در پدید آوردن این اثر، کمال تشکر را داشته و رفیق روز افزون ایشان را در خلق آثار مفید از ایزد متعال خواستاریم، همچنین از همه هم‌کاران محترم معاونت پژوهشی مؤسسه که در راستای هر چه بهتر شدن این اثر در مراحل مختلف ارزیابی، بازبینی و ویراستاری و چاپ، قبول زحمت کردند سپاسگزاری می‌گردد.

معاونت پژوهش